

Parc de Salut MAR

Barcelona 2009

Índex

Presentacions

Una organització històrica, avui renovada
El futur que fem cada dia al Parc de Salut MAR

Ara creixem amb el Parc de Salut MAR de Barcelona

Ampliem serveis per construir una organització sanitària integral

Les aliances estratègiques i les col·laboracions ens fan més competitius

L'especialització, el repte permanent d'un gran centre sanitari

Tecnologies de la informació i la comunicació que milloren l'assistència i l'eficiència

Més pròxims a la nostra comunitat i oberts a tota la societat

Qualitat, el repte permanent

Recerca sempre al servei de la salut

Professionals, el valor de l'organització

Docència, créixer en coneixement

El Parc de Salut MAR en dades, 2009

Dades globals
Activitat
Hospitalització d'aguts
Indicadors de qualitat
Glossari

Oferta de serveis assistencials

Òrgans de govern i de direcció

Versión en castellano

English version

Directorí de centres

Marina Geli

Consellera de Salut

Una organització històrica, avui renovada

Aquest any em plau especialment poder encapçalalar amb unes paraules la memòria de 2009 d'aquesta institució que representa tant per a la ciutat de Barcelona.

Durant el darrer any s'ha fet realitat la constitució del Consorci Parc de Salut MAR de Barcelona en substitució de l'Institut Municipal d'Assistència Sanitària, creat ja fa 27 anys, i aquesta renovació, encapçalada per la Generalitat i amb una àmplia representació de l'Ajuntament, ha constituït una nova fita en el foment de polítiques empresarials emprenedores en el sector sanitari.

A més a més, aquest Consorci lidera l'atenció a la salut no solament en la seva àrea d'influència més immediata del litoral de Barcelona, sinó que també exerceix un nou lideratge amb projectes més ambiciosos i transversals que li atorguen més presència a la ciutat, però sobretot a l'entorn metropolità immediat. D'aquesta manera, a l'àmplia oferta de la seva cartera de serveis s'ha sumat l'augment de l'atenció a la salut mental, alhora que esdevenen una realitat noves aliances estratègiques en recerca, docència i tecnologia amb altres centres i amb les universitats.

El resultat de tot plegat és la creació d'un nou pol assistencial i científic, referent de salut no tan sols en l'àmbit comunitari més proper, Ciutat Vella i el litoral barceloní, sinó a escala global, perquè constitueix un veritable exemple del lideratge que Catalunya vol exercir en innovació sanitària.

Per això tampoc no renunciarem a l'adequació i millora de l'Hospital del Mar. Malgrat les dificultats del moment i la imposada, però necessària, contenció de la despesa pública a què ens hem d'atenir, l'ampliació del principal dispositiu assistencial de la institució és una necessitat irrenunciable per a una societat que es vol més saludable i més solidària. Per tant, potser les obres no es podran dur a terme amb la celeritat prevista, però ja no hi ha marxa enrere i els resultats tindran un impacte molt favorable en la qualitat de vida de les persones.

Finalment, vull mostrar el meu reconeixement al conjunt de professionals que formen part del Consorci Parc de Salut MAR pel seu esforç i la seva dedicació per mantenir en tot moment el gran nivell de qualitat assistencial, i agrair-los a tots l'aposta pel nou projecte d'aquesta històrica però renovada organització.

Jaume Raventós

Conseller delegat
del Parc de Salut MAR

El futur que fem cada dia al Parc de Salut MAR

A poc a poc es va fent realitat el canvi que ens ha de portar cap a una organització assistencial totalment renovada, plenament capacitada per respondre als reptes sanitaris i socials del segle XXI. L'IMAS, nascut al començament dels anys vuitanta, dóna pas al Parc de Salut MAR de Barcelona. L'IMAS ha significat el compromís de l'Administració municipal amb un model sanitari que demanava la integració de tots els recursos existents per constituir una xarxa de salut al servei dels ciutadans i ciutadanes.

Els projectes que avui tenim sobre la taula ja no són només per crear un model d'organització futur, són ben bé la confirmació que l'estem construint i que, d'altra banda, no ens hem quedat estancats respecte de les grans organitzacions de salut del nostre país, cada vegada més integrades i amb una oferta més completa.

Les col·laboracions i els serveis mancomunats amb altres hospitals com el Germans Trias i Pujol, Sant Pau, el Clínic o la Mútua de Terrassa ens mostren el camí d'una cooperació més gran entre centres, imprescindible per poder oferir uns serveis d'alt nivell. També la coordinació amb els sistemes d'informació dels centres de l'ICS i del PAMEM a la ciutat facilita la integració de la xarxa de salut. D'altra banda, la incorporació a la gestió del Centre Dr. Emili Mira de salut mental és el reconeixement a la nostra destacada aportació en aquest àmbit, igual que la participació en la gestió de nous equipaments a les casernes de Sant Andreu. Com a centre terciari, volem excel·lir en l'especialització per donar resposta a processos d'alta complexitat. La integració assistencial i de recerca, com també la multidisciplinarietat dels equips, estan al darrere de noves unitats com la d'epilèpsia i la d'hipertensió pulmonar.

La inauguració del Campus Universitari MAR ha estat una de les fites d'aquest any. Més de mil estudiants de Medicina, Biologia i Infermeria ens parlen del seu potencial. L'orientació a l'especialització, i la recerca i la docència integrades en l'assistència, no ens fan oblidar que també som uns centres comunitaris, amb serveis de molta proximitat, i que mantenim una gran implicació social, com ho mostren la transparència i la comunicació per què apostem. Sense oblidar la vinculació internacional que, en un camp com el nostre, és imprescindible tant en el vessant de l'assistència com en el de la recerca i la formació; l'acord amb la Universitat Johns Hopkins per portar a terme un programa de formació conjunt a la ciutat de Barcelona va en aquest sentit.

Vull que les últimes paraules d'aquest repàs al 2009 siguin per als professionals, en qui se suporta tot l'esforç de canvi del nou Parc de Salut MAR en un escenari de crisi econòmica. Malgrat aquest entorn, el desenvolupament professional i els projectes de qualitat i recerca que impulsen es mantenen i fins i tot s'incrementen. En aquests moments cal incidir en el seu reconeixement i la seva implicació, i resultats com els de l'enquesta als professionals "Tinc la paraula" han d'orientar el sentit de les millores que hem d'emprendre.

Ara creixem amb el Parc de Salut MAR de Barcelona

Els centres i serveis assistencials de l'IMAS s'han constituït en el Consorci Parc de Salut MAR de Barcelona, participat per la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona. El Consorci ha de permetre avançar cap a una organització sanitària integrada on, a més de la prestació de serveis sanitaris i sociosanitaris, es desenvolupin el coneixement i la recerca i sigui possible una participació més directa en els programes de promoció i rehabilitació de la salut i prevenció de malalties.

Ampliem serveis per construir una organització sanitària integral

Incorporació del Centre Dr. Emili Mira

Els Centres Assistencials de Salut Mental Emili Mira, amb més de vuitanta anys d'història, estan situats a Santa Coloma de Gramenet i disposen d'una oferta completa de serveis en salut mental que comprèn tots els àmbits de l'atenció: ambulatoria, urgències, hospitalària i sociosanitària. El traspàs de la Diputació de Barcelona a la Generalitat de Catalunya, efectiu a partir del febrer de 2010, i l'encàrrec de gestió fet pel CatSalut al Parc de Salut MAR representen el reconeixement a l'excel·lent posicionament en l'àmbit de la salut mental de la institució, i especialment de l'IAPS (ara transformat en Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions), alhora que garanteix l'atenció integral del pacient i la coordinació amb les diferents línies sanitàries, la docència i la recerca. S'incorporen al Parc de Salut MAR més de 300 professionals i en resultarà una població de referència d'uns 900.000 habitants del litoral de Barcelona, el Barcelonès Nord i el baix Maresme.

Participació en els equipaments sanitaris de les casernes de Sant Andreu

En aquest nou espai de salut de Barcelona, de 113.000 m², s'hi instal·laran un CAP, centres de salut mental i un centre sociosanitari. La construcció ha estat licitada pel Consorci de la Zona Franca, mentre que el Parc de Salut MAR s'encarregarà de la gestió dels equipaments d'atenció primària i sociosanitària.

Les aliances estratègiques i les col·laboracions ens fan més competitiu

Barcelona, campus europeu de la universitat americana Johns Hopkins

El 2009 s'ha celebrat la primera edició dels seminaris que el Johns Hopkins Fall Institute in Health Policy and Medical Care organitza conjuntament amb l'Hospital del Mar, amb la col·laboració de la UAB i la UPF. Aquesta acció formativa ha estat possible gràcies a l'acord signat amb la Universitat Johns Hopkins per al desenvolupament de programes de formació i per promoure espais de debat i de coneixement al voltant d'aspectes de màxima actualitat al nostre país, com els valors professionals, el lideratge clínic i la interacció entre la pràctica clínica, la recerca i la docència.

Nou Centre Terciari d'Ictus amb l'Hospital Germans Trias i Pujol

Un conveni amb l'Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona ha permès crear el Centre Terciari d'Ictus, que vol ser un referent en assistència, recerca i docència superespecialitzada que inclogui tota la complexitat de la patologia vascular cerebral aguda. El centre ofereix les tècniques més avançades, les 24 hores del dia, tots els dies de l'any, amb una guàrdia compartida formada per metges dels dos centres que és mòbil entre els dos hospitals.

Creació del servei de cirurgia toràcica més gran de Catalunya amb Sant Pau i la Mútua de Terrassa

El nou servei cobreix una població de gairebé dos milions de persones. L'objectiu de les tres institucions és oferir el millor servei a les seves poblacions de referència, especialment pel que fa al tractament del càncer de pulmó. Els hospitals del Mar i de Sant Pau ja tenen experiència en aquest model de serveis mancomunats atès que des de l'any 2008 comparteixen el Servei de Cirurgia Plàstica.

Col·laboracions en el Programa de detecció precoç de càncer de còlon i recte

Aquest programa del Departament de Salut s'ofereix als homes i dones d'entre 50 i 69 anys. A Catalunya, cada any se'n diagnostiquen 4.500 casos nous i és la segona causa de mort per càncer. El Departament de Salut ha encarregat a l'Oficina de Cribratge de l'Hospital del Mar-Hospital Clínic que coordini els seus territoris de referència, la qual cosa suposarà assolir una població diana de prop de 200.000 persones.

L'especialització, el repte permanent d'un gran centre sanitari

Posada en marxa de la Unitat d'Epilèpsia

L'Hospital del Mar ha posat en marxa la Unitat d'Epilèpsia, equipada amb la tecnologia més avançada, capacitada per donar resposta a tractaments d'alta complexitat i fer front a tots els procediments diagnòstics i terapèutics relacionats amb aquesta patologia. La creació d'aquesta unitat respon a la necessitat d'augmentar l'oferta i l'especialització del tractament dels pacients afectats per l'epilèpsia que són resistents al tractament farmacològic.

Unitat d'Hipertensió Pulmonar: assistència, recerca i docència

L'origen d'aquesta unitat es fonamenta en la voluntat de desenvolupar una política translacional i de sinergia multidisciplinària. En aquest sentit els serveis de Pneumologia i Cardiologia de l'Hospital del Mar han creat una unitat monogràfica de diagnòstic, seguiment i tractament de la hipertensió pulmonar, la Unitat d'Hipertensió Pulmonar, amb orientació predominantment assistencial, però que també inclou la recerca i la docència, i on s'integren els recursos assistencials dels dos serveis.

Tecnologies de la informació i la comunicació que milloren l'assistència i l'eficiència

La història clínica compartida, a Ciutat Vella

Una experiència pionera entre diferents proveïdors sanitaris de l'àrea de Ciutat Vella permet a metges i infermeres accedir a la informació clínica dels pacients visitats als centres del Parc de Salut MAR, ICS i PAMEM.

Que els sistemes d'informació siguin diferents (IMASIS i e-Cap) no ha estat un obstacle perquè els equips assistencials disposin de la informació rellevant dels malalts, que inclou els diagnòstics, les proves, les prescripcions farmacèutiques, les al·lèrgies, els factors de risc i els informes mèdics i d'infermeria.

La tele dermatologia

L'Hospital i la primària comparteixen informació mèdica en temps real a través de sessions clíniques virtuals, teleformació, teleconsultes i sales multixat. Es permet l'accés a la història clínica electrònica i a imatges mèdiques d'alta resolució compartides. Així mateix, s'han dissenyat eines per a la prioritització de pacients.

La teleatenció domiciliària

La teleatenció permet el seguiment de malalts amb insuficiència cardíaca. Els terminals situats al domicili del pacient permeten captar les constants vitals i la comunicació i el monitoratge de les dades captades. També permet fer consultes remotes, tant programades com urgents.

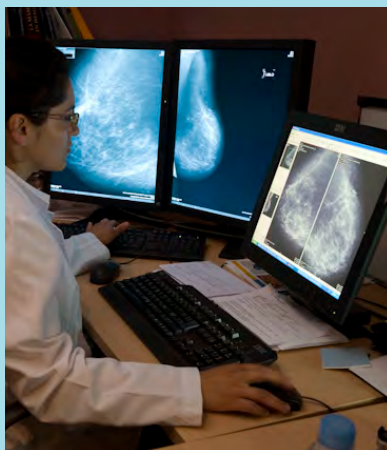
Implantació de les estacions de treball

Després que s'ha completat la instauració de l'Estació de Treball Mèdica a tots els centres del Parc de Salut MAR, ara és el torn de l'Estació de Treball d'Infermeria. Mentre que a l'Hospital de l'Esperança i al Centre Fòrum ja és operativa al cent per cent, a l'Hospital del Mar s'ha posat en marxa en cinc unitats d'hospitalització i es continua implementant.

La telerehabilitació: el projecte Rehabitic

Es tracta de plans de rehabilitació personalitzats al domicili per a malalts amb pròtesi de genoll i el control dels resultats pel fisioterapeuta tant en temps real com de forma asíncrona. La tecnologia es basa en dispositius biomètrics, xarxes de comunicacions, sistemes d'educació a distància i videoconferències a través de connexió Wi-Fi.

La teleassistència, el futur dels tractaments mèdics

L'aliança amb Telefónica I+D està aprofundint en el desenvolupament de l'aplicació de les TIC a les ciències de la salut i, més en concret, a projectes de teleassistència sanitària com la teleatenció domiciliària, la telerehabilitació i també eines col·laboratives per compartir informació mèdica en temps real. Aquests avenços suposen una segona fase d'aplicació més directament terapèutica després de la generalització de les aplicacions de caràcter més administratiu com la recepta electrònica o la història clínica digital.

Més pròxims a la nostra comunitat i oberts a tota la societat

“Mirant des de fora”, una exposició per conscienciar sobre la sida

Diversos espais de la ciutat, entre els quals l'Hospital del Mar, van acollir les obres que conformen l'exposició organitzada per la Fundació ArtAids, que busca conscienciar sobre la necessitat de prevenció del VIH i reflexionar sobre les sensacions que experimenten les persones que viuen amb aquesta malaltia.

Acció solidària als campaments de refugiats sahrauís

Fa 23 anys que l'ONG Grup Acció Solidària Internacional (GASI) du a terme projectes de cooperació al desenvolupament en llocs afectats per la manca o desestructuració dels sistemes bàsics de salut. En l'actualitat, el focus preferent de les seves actuacions són els camps de refugiats sahrauís, on combina les tasques assistencials amb les formatives.

“Per mostra, un botó”, exposició de teràpia ocupacional dels afectats d'ictus

En l'exposició que es va organitzar al desembre a l'Hospital de l'Esperança es van poder veure la decoració nadalenca i els dibuixos realitzats pels usuaris del Servei de Teràpia Ocupacional de Medicina Física i Rehabilitació, on es reflectien els canvis que aquests experimenten en la percepció del seu cos i de l'entorn després d'un ictus.

Mar@la xarxa, nou magazín digital 2.0

Des del juliol de 2009, un nou suport de comunicació digital pren el relleu a l'antic butlletí en paper *L'IMAS a la butxaca*. És *Mar@la xarxa* i està pensat en webzine, format que incorpora arxius audiovisuals, enllaços a pàgines web, imatges i arxius de so. Vol ser, a més d'una eina d'informació, un instrument que, mitjançant els fòrums d'opinió i els blocs, faciliti la participació de tots els professionals i, a més a més, s'obri al conjunt del sector sanitari i ens aproximem més a la comunitat.

Afectats de malalties mentals greus s'integren com a pacients experts

El projecte EMILIA, dut a terme entre dotze països de la Unió Europea, ha desenvolupat un programa de formació continuada que ajuda els malalts mentals greus en el maneig i la promoció de la malaltia, l'abordatge dels obstacles en el món laboral i la integració en l'entorn. A més, després de rebre la formació, el pacient s'incorpora com a pacient expert a una institució sanitària.

Mandales, esport, música i art per lluitar contra l'oblit

Amb motiu del Dia Mundial de l'Alzheimer, malalts, familiars, professionals i voluntaris van celebrar al Centre Fòrum una jornada de solidaritat amb la malaltia, amb la intenció de donar-la a conèixer i promoure el suport a les persones que la pateixen i al seu entorn més proper.

Nova web de l'ictus per a pacients i cuidadors

La nova pàgina web www.parcdesalutmar.cat/ictus és un instrument d'informació, formació i comunicació entre pacients que han patit un ictus, professionals, cuidadors i ciutadans, que pretén fomentar una dinàmica de relació en xarxa i que té per objectiu millorar la qualitat de vida, amb l'impuls d'un nou programa d'acció i d'intervenció assistencial virtual.

Qualitat, el repte permanent

Sistema de notificació d'esdeveniments adversos

En el marc de les iniciatives relacionades amb l'Aliança per a la Seguretat del Pacient promogudes des del Departament de Salut, s'ha posat en funcionament un sistema que a través de la intranet permet notificar de manera confidencial i anònima els incidents o circumstàncies que han ocasionat o podrien haver ocasionat un dany evitable a un pacient.

Certificacions ISO de qualitat

El 2009, l'Institut d'Oncologia Radioteràpica i el Servei d'Esterilització s'han sotmès a la segona auditoria de seguiment de la ISO 9001, que assegura un bon sistema de gestió de la qualitat. L'Institut d'Oncologia Radioteràpica té certificat el seu sistema des del 2004 i el Servei d'Esterilització des del 2007. Al Parc de Salut MAR també tenen aquesta certificació els serveis de Transfusió i d'Anatomia Patològica i l'Institut Bonanova de Formació Professional Sanitària.

Quatre nous projectes estrella de millora de la qualitat

Els quatre projectes de millora de la qualitat que el 2009 han rebut ajuts s'han centrat en l'optimització de la indicació de concentrats d'hematies en pacients quirúrgics, l'avaluació prospectiva del procés informatiu en els pacients diagnosticats de càncer de pulmó avançat, la implementació d'un programa de valoració del risc nutricional en pacients amb càncer que fan radioteràpia i la via clínica en la lobectomia pulmonar.

Recerca sempre al servei de la salut

Aquest any s'ha elaborat el Pla estratègic de la recerca, document base del futur Institut d'Investigació Sanitària de l'Hospital del Mar. Aquest document, conjuntament amb la reorganització de la recerca en programes, ha de ser el full de ruta de la recerca del Parc de Salut MAR durant els propers anys, i ha d'orientar la relació científica amb la resta d'institucions del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona.

Cal remarcar que durant el 2009 s'ha desenvolupat el grup de recerca en biologia de les cèl·lules B, dirigit pel Dr. Andrea Cerutti (investigador ICREA), i s'ha consolidat el Servei d'Anàlisi de Microarrays (SAM) per donar suport a estudis d'expressió gènica, citogenètica i genòmica. Així mateix, s'ha constituït el comitè científic extern, format per científics de prestigi internacional que cobreixen els àmbits temàtics dels cinc programes de recerca i que han estat convidats a valorar la investigació del Parc de Salut MAR.

Professionals, el valor de l'organització

Formació continuada, més de 3.000 participants

Els 202 cursos de formació continuada organitzats han convocat l'assistència de 3.094 alumnes i han representat 2.475 hores de formació impartida. El pressupost destinat a formació continuada ha estat de 388.000 euros, l'1,2% de la massa salarial.

“Tinc la paraula”, l'opinió dels professionals

Una enquesta interna als professionals ha permès conèixer la seva opinió en relació amb la pròpia feina i amb l'organització. 1.075 persones van prendre la paraula i els resultats obtinguts han estat un primer pas per avançar en el desenvolupament de les accions de millora generades des de les seves aportacions i en el disseny de les polítiques de recursos humans.

Dues Millors Idees de la Sanitat

El nou Centre Terciari Ictus, com a model eficient en la gestió dels recursos sanitaris, i el nou grau en Medicina a l'Hospital del Mar, com a primera experiència estatal de model interuniversitari, van ser les idees guardonades per *Diario Médico* com a Millors Idees de la Sanitat 2009 en la categoria de política sanitària.

Trentè aniversari del primer trasplantament renal

Al maig va fer 30 anys que es va fer el primer trasplantament renal a l'Hospital de l'Esperança, gràcies al qual es va convertir en el cinquè centre català autoritzat a practicar aquestes intervencions. Des d'aleshores se n'han fet més de 700.

La intranet es renova

La intranet s'ha millorat orientant-la cap els entorns 2.0. Se n'ha actualitzat el disseny, s'hi ha fet una nova distribució dels continguts i s'hi han introduït nous productes que afavoreixen la participació dels professionals, com les enquestes i els blocs.

Cicle de conferències impulsades per la Direcció d'Infermeria

“Sostenibilitat del Sistema Català de la Salut. Una visió de futur” i “La intimitat i l'ètica” han estat les conferències que ha organitzat la Direcció d'Infermeria durant el 2009 amb l'objectiu de promoure les activitats culturals i comunicatives en l'entorn hospitalari.

Desè aniversari de l'Escola de Citologia Hematològica Soledad Woessner

Aquesta escola, adscrita al Servei de Patologia de l'Hospital del Mar, programa cursos de citologia hematològica per a metges hematòlegs. Uns cursos reconeguts d'interès sanitari per l'Institut d'Estudis de la Salut i de gran prestigi entre el sector sanitari.

II Premi d'Infermeria

L'11 de desembre es va celebrar la segona convocatòria dels premis d'infermeria, que tenen com a objectiu reconèixer i premiar les comunicacions científiques d'aquest col·lectiu. S'hi van presentar 47 pòsters i 21 comunicacions orals.

Premi a l'Excel·lència Professional

En la sisena edició dels premis del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona van ser guardonats els doctors Joan Abanell, en la categoria de recerca biomèdica, i Juan José Ballesteros, en la categoria d'assistència hospitalària. Aquests premis distingeixen metges i metgesses amb un comportament exemplar en el terreny de l'assistència, l'educació mèdica, la recerca i la bioètica.

Diferents sí, desiguals no

El Pla d'igualtat 2008-2012 té com a objectius millorar les condicions a la institució i contribuir a una nova cultura corporativa que afavoreixi l'equilibri entre sexes.

Ajuts i producció científica

S'han incrementat un 12% les sol·licituds d'ajuts i se n'han resolt favorablement cent vuit. Entre els ajuts rebuts de fundacions privades destaquen el de l'Associació Espanyola contra el Càncer i els de la Fundació La Marató.

La producció científica s'ha incrementat un 9,5% respecte del darrer any. S'han publicat un total de 844 documents, un 76% en revistes indexades al *Journal of Citation Reports* (JCR-ISI), amb impacte internacional.

Reconeixements

Cal destacar la participació d'investigadors de l'IMIM – Hospital del Mar en dos estudis multicèntrics internacionals d'alt nivell, que han identificat sis variants genètiques relacionades amb l'aparició de les patologies cardiovasculars. Sobre la base d'aquests estudis, s'ha desenvolupat un xip d'ADN per a la detecció del risc de patir aquestes malalties.

Quatre investigadors han obtingut importants reconeixements, entre els quals destaquen el Premi Carles Martí Hennebergh a la trajectòria científica de l'Institut Danone a la Dra. Maribel Covas i el Premi Ernest Lluch de l'Agència d'Avaluació de Tecnologia i Recerca Mèdiques a la Dra. Montse Ferrer per un projecte sobre qualitat de vida i càncer de pròstata.

Docència, créixer en coneixement

Programa de cursos de formació professional per a l'ocupació

L'Institut Bonanova de Formació Professional Sanitària ofereix cursos de formació professional per a l'ocupació dins del sector sanitari i d'atenció a la dependència adreçats a treballadors en actiu i en situació d'atur. Aquesta experiència, pionera a l'Estat, està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya i el Fons Social Europeu. Es tracta de la primera experiència de formació integrada de la xarxa FP.Cat

L'EUIM renova i amplia la presència a Internet

L'Escola Universitària d'Infermeria del Mar va estrenar un nou portal web (www.parcdesalutmar.cat/euimar) de divulgació de les activitats i d'informació per als alumnes, que inclou un espai de relació social al Facebook. D'altra banda, es va instal·lar la plataforma Moodle, una de les eines més utilitzades en els campus virtuals, per millorar l'acció formativa i tutorial.

Aula Campus MAR, per potenciar l'oferta d'activitats docents

L'Aula Campus MAR té com a objectius la millora de la projecció pública de la institució, l'elaboració i divulgació de la cartera de serveis de l'oferta de formació continuada oberta a l'exterior, la facilitació de la gestió de les activitats docents als professionals i la professionalització de la gestió de l'activitat docent.

Inauguració del Campus Universitari MAR, un projecte innovador de col·laboració interuniversitària

A l'octubre es van acabar les obres de la primera fase del Campus Universitari MAR, un espai de 4.500 m² on conviuen tres institucions docents de l'àmbit sanitari: la Universitat Pompeu Fabra, la Universitat Autònoma de Barcelona i el Parc de Salut MAR. Durant el curs 2009-2010 les instal·lacions ja han acollit més de 1.100 estudiants dels graus en Medicina, Biologia Humana i Infermeria.

L'Institut Bonanova participa en una trobada d'experts de la UE en matèria d'ocupació i formació

Els dies 25 i 26 de maig es va celebrar a l'Institut Bonanova la Jornada Mutual Learning, una trobada d'empreses d'excel·lència de la Unió Europea on es va parlar sobre l'adaptació del sistema de formació professional a les noves necessitats de competències i habilitats del mercat laboral.

Avaluació de l'Escola Universitària d'Infermeria del Mar

L'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya va avaluar l'Escola Universitària d'Infermeria del Mar i li va atorgar el reconeixement d'adequació per superar els reptes que presenta el nou espai europeu d'educació superior.

Nova eina pedagògica de sistemes d'informació

L'Hospital Virtual de l'Institut Bonanova és una eina didàctica que permet a l'equip docent plantejar situacions hipotètiques en un entorn real simulat i a l'alumnat assumir uns rols determinats per ajudar-lo a adquirir competències professionals a partir de l'escenificació d'una realitat.

El Parc de Salut MAR en dades. 2009

Dades globals
Activitat
Hospitalització d'aguts
Glossari
Indicadors de qualitat
Oferta de serveis assistencials
Òrgans de govern i de direcció

Dades globals

Recursos

Llits	896
Llits d'aguts	479
Professionals	2.860
Titulats superiors	817
Titulats mitjans	915
Resta de personal assistencial	735
Altres	393
Despeses (milions d'euros)	292,3

Activitat de docència i recerca

Nombre d'alumnes matriculats	1.377
Facultat de Medicina	289
Escola Universitària d'Infermeria	245
Escola de Formació Professional	453
Estudis de Biologia	390
Treballs originals publicats	844

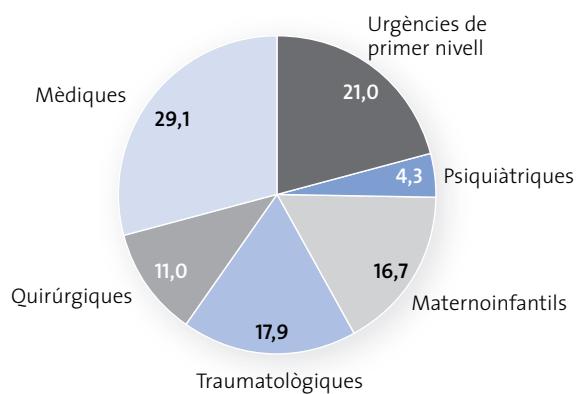
Activitat assistencial

Altes hospitalàries	32.454
Sessions d'hospital de dia	44.831
Primeres visites	122.613

Visites successives	424.661
Urgències	155.097

Urgències (percentatge)

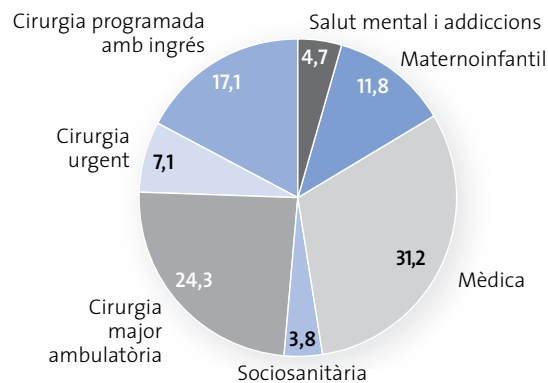
Total: 155.097

Caracterització de la casuística

(percentatge d'altres hospitalàries)

Total: 32.454

Edat dels malalts ingressats

Mitjana d'edat dels malalts ingressats en hospitals d'aguts	57,2
Malalts majors de 74 anys ingressats als hospitals d'aguts	31,0%
Mitjana d'edat dels malalts d'atenció sociosanitària	79,7

Activitat

	Altes externes ⁽¹⁾	Estada mitjana dels pacients ingressats	% de CMA	% d'ingressos urgents	Primeres visites	Visites successives	Hospital de dia
Cardiologia ⁽²⁾	1.586	8,0		63,2	4.288	15.389	1.169
Dermatologia	132	10,5			10.904	20.576	
Digestologia	1.108	9,1		71,1	3.781	13.075	2.357
Endocrinologia	131	7,6		59,4	2.678	11.313	1.292
Medicina interna i infecciosa	1.260	12,8		90,4	1.673	9.940	1.214
Nefrologia	459	10,0		72,3	739	9.952	
Neurologia	480	8,7		95,5	3.395	10.734	602
Pneumologia	857	10,6		89,3	2.437	9.471	1.590
Reumatologia	127	6,0		9,8	3.660	18.903	1.493
Unitat de Suport a les Urgències Mèdiques (USUM)	362	4,7					
Hematologia	267	11,6		45,1	1.517	28.110	2.846
Oncologia	699	11,2		57,0	859	13.152	9.656
Radioteràpia					1.326	12.917	
Anestèsia					11.091	3.070	2.001
Medicina intensiva ⁽³⁾	117	11,2					
Cirurgia general	3.126	7,2	22,2	41,8	5.164	14.486	
Cirurgia ortopèdica i traumatologia	2.551	8,2	38,7	43,2	13.115	35.686	69
Cirurgia vascular	880	5,7	5,1	20,6	1.928	6.095	
Neurocirurgia	334	12,4	17,1	37,1	577	1.623	93
Oftalmologia	3.997	1,2	96,5	12,4	15.453	34.840	
Otorinolaringologia	444	5,0	67,1	8,2	7.846	13.792	
Urologia	1.823	4,3	52,6	24,9	2.892	9.729	831
Obstetrícia i ginecologia	2.289	3,3	6,2	77,9	3.842	12.022	
Programa d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (PASSIR)					13.497	66.468	
Pediatría	2.169	3,3	7,0	41,8	1.988	5.203	20
Rehabilitació	1.299	11,6			2.129	8.182	5.623
Psiquiatria	1.246	23,2		88,6	2.595	20.326	2.369
Addiccions	96	13,2			372	16.125	
Geriatría d'aguts (UGA)	863	12,4		97,7			
IAGS Socio-sanitari	1.994	31,0			950	2.420	11.112
Total⁽⁵⁾⁽⁶⁾⁽⁷⁾	32.454	9,0	-	97,7	122.613	424.661	44.831

(1) Inclouen l'activitat de cirurgia major ambulatoria.

(2) Els pacients de la Unitat Coronària no computen per a l'estada mitjana de les altes del servei.

(3) Estada mitjana del període.

(4) No s'incorporen en el càlcul de l'estada mitjana.

(5) El total inclou l'activitat no detallada per servei.

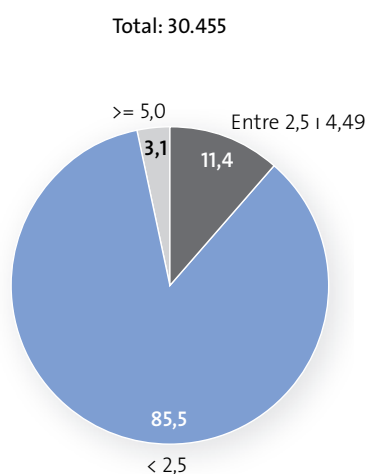
(6) L'índex de substitució de CMA total està construït sobre el total d'altes dels serveis quirúrgics.

(7) L'estada mitjana dels pacients ingressats no inclou la llarga estada.

Hospitalització d'aguts

Complexitat de la patologia atesa

Distribució de les altes hospitalàries segons complexitat (pes mitjà) (percentatge)

Gestió clínica

Pes mitjà	1,5722
Estada mitjana (dies)	7,29
Raó de funcionament estàndard	1,02
Pressió d'urgències	60,0%
Activitat quirúrgica efectuada en cirurgia major ambulatoria	49,9%
Índex de substitució de cirurgia major ambulatoria	78,35

Glossari

Índex de substitució de cirurgia major ambulatoria (CMA): altes efectuades en CMA del total d'altes susceptibles de ser efectuades en CMA ateses als hospitals. Segons els criteris del Consorci Sanitari de Barcelona per identificar la patologia susceptible de ser tractada en CMA basats en el procediment quirúrgic.

Nombre de reclamacions per activitat: nombre de reclamacions en relació amb el conjunt d'activitat de l'hospital ponderada segons càrrega de treball.

Pes mitjà: aproximació a la complexitat entesa com a consum de recursos, a partir de la mitjana del pes relatiu que té associat cada GRD. S'utilitzen els pesos relatius del Medicare (EUA).

Pressió d'urgències: percentatge de malalts hospitalitzats ingressats per urgències.

Reingressos no programats a l'hospitalització: percentatge de malalts que han reingressat de forma urgent a l'hospital abans de 30 dies després de ser donats d'alta.

Reintervencions no programades: percentatge de malalts que han estat sotmesos a una intervenció quirúrgica de forma urgent abans de 30 dies després d'haver estat sotmesos a una altra o dins del mateix ingrès.

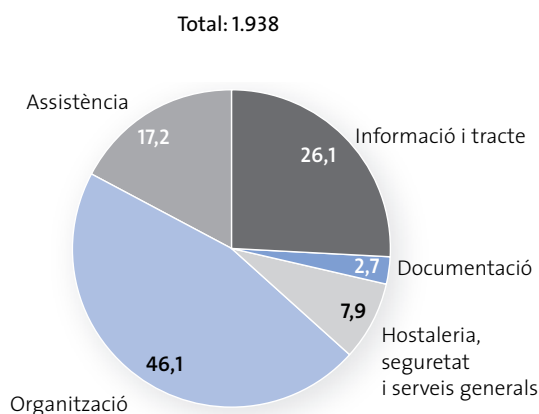
Raó de funcionament estàndard (RFE): raó entre l'estada mitjana de l'hospital i l'estada mitjana ajustada per diagnòstic. L'estàndard utilitzat és el mateix hospital l'any anterior.

Raó estandarditzada de mortalitat: raó entre les defuncions de l'hospital i les ajustades per diagnòstic i risc. L'estàndard utilitzat és el mateix hospital l'any anterior.

Indicadors de qualitat

Avaluació sistemàtica del dolor postquirúrgic	69,3%
Pacients amb dolor [EVA>3] durant les 24 hores posteriors a la intervenció quirúrgica	12,6%
Caigudes sociosanitari (x100 estades)	0,2
Nafres per pressió (Hospital del Mar)	3,0%
Incidència de bacterièmies nosocomials (altes)	1,7%
Incidència de pacients amb infecció nosocomial per MARSa (altes)	0,4%
Cesàries	26,2%
Interval consulta-primer tractament (mediana en dies)	
Unitat Funcional Colorectal	36
Unitat Funcional de Mama	43
Unitat Funcional de Pulmó	42
Interval diagnòstic-tractament (mediana en dies)	
Unitat Funcional Colorectal	34
Unitat Funcional de Mama	30
Unitat Funcional de Pulmó	18
Mortalitat	
Taxa bruta de mortalitat	3,5
Raó estandarditzada de mortalitat (ajust de risc amb APR-GRD)	0,94
Raó estandarditzada de mortalitat, estàndard XHUP 2008 (ajust de risc amb APR-GRD)	0,89
Reingressos no programats a hospitalització	6,8%
Reintervencions no programades	3,6%
Desprogramació a quiròfan	5,1%
Queixes que es responen abans de 15 dies	69%
Nombre de reclamacions per activitat	3,1%

Distribució de les reclamacions segons tipus (percentatge)

Atenció Mèdica

Medicina interna i infecciosa	Hospital del Mar
Endocrinologia	Hospital del Mar
Neurologia i neurofisiologia	Hospital del Mar
Nefrologia	Hospital del Mar
Dermatologia	Hospital del Mar
Cardiologia i unitat coronària	Hospital del Mar
Digestologia	Hospital del Mar
Pneumologia	Hospital del Mar
Reumatologia	Hospital del Mar
Geriatría d'aguts	Hospital del Mar
Hospitalització a domicili	Hospital del Mar

Atenció Oncològica

Hematologia	Hospital del Mar
Oncologia	Hospital del Mar
Oncologia radioteràpica	Hospital de l'Esperança
Programa de Prevenció del Càncer de Mama i Colorectal	Hospital del Mar

Atenció als Malalts crítics

Medicina intensiva	Hospital del Mar
Anestesiologia, reanimació i terapèutica del dolor	Hospital del Mar Hospital de l'Esperança

Atenció Quirúrgica

Cirurgia general	Hospital del Mar Hospital de l'Esperança
Cirurgia maxil·lofacial	Hospital del Mar
Cirurgia ortopèdica i traumatologia	Hospital del Mar Hospital de l'Esperança
Cirurgia plàstica	Hospital del Mar
Cirurgia toràcica	Hospital del Mar
Angiologia i cirurgia vascular	Hospital del Mar Hospital de l'Esperança
Neurocirurgia	Hospital del Mar
Oftalmologia	Hospital del Mar Hospital de l'Esperança
Otorinolaringologia	Hospital del Mar
Urologia	Hospital del Mar Hospital de l'Esperança

Atenció Maternoinfantil

Pediatría	Hospital del Mar
Obstetrícia i ginecologia	Hospital del Mar
Neonatologia	Hospital del Mar
Programa d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (PASSIR)	Districtes de Ciutat Vella i Sant Martí

Rehabilitació

Medicina física i rehabilitació	Hospital de l'Esperança
---------------------------------	-------------------------

Psiquiatria i salut mental

Psiquiatria	Hospital del Mar ⁽¹⁾ Centre Fòrum ⁽¹⁾ Centre Dr. Emili Mira
Centre de salut mental d'adults	Districte de Sant Martí i la Mina Santa Coloma de Gramenet
Rehabilitació comunitària d'adults	Santa Coloma de Gramenet
Hospital de dia d'adults	Centre Dr. Emili Mira
Centre de dia d'adults	Santa Coloma de Gramenet
Centre de salut mental infantil i juvenil	Districtes de Ciutat Vella i Sant Martí i la Mina
Centre d'atenció i seguiment d'addiccions	Districtes de Ciutat Vella i Sant Martí
Addiccions	Hospital del Mar Centre Fòrum Centre Dr. Emili Mira

Atenció Urgent

Urgències	Hospital del Mar Hospital de l'Esperança Centre Fòrum Centre Peracamps Centre Dr. Emili Mira
-----------	--

Atenció Sociosanitària

Llarga estada	Hospital de l'Esperança Centre Fòrum Centre Dr. Emili Mira
Convalescència	Hospital de l'Esperança Centre Fòrum Centre Dr. Emili Mira
Cures pal·liatives	Hospital de l'Esperança
Subaguts	Hospital de l'Esperança
UFISS (unitat funcional interdisciplinària sociosanitària) de Geriatria	Hospital del Mar
UFISS de Cures pal·liatives	Hospital del Mar
UFISS de Demències	Centre Dr. Emili Mira
PADES (programa d'atenció domiciliària-equipos de suport)	Centre Fòrum

Serveis de suport

Patologia	Hospital del Mar
Anàlisis clíniques ⁽²⁾	Hospital del Mar Hospital de l'Esperança Centre Fòrum
Diagnòstic per la Imatge (IDIMAS) ⁽³⁾	Hospital del Mar Hospital de l'Esperança
Farmàcia	Hospital del Mar Hospital de l'Esperança Centre Fòrum
Transfusió	Hospital del Mar Hospital de l'Esperança
Servei d'Avaluació i Epidemiologia Clínica	Parc de Salut MAR

(1) Únicament es proporciona atenció a aguts.

(2) Activitat realitzada pel Laboratori de Referència de Catalunya, empresa participada majoritàriament pel Parc de Salut MAR.

(3) L'activitat de ressonàncies magnètiques i medicina nuclear la realitza CRC-Mar, empresa participada pel Parc de Salut MAR.

Consell d'administració

President

Il·lm. Sr. Carles Martí i Jufresa

Vicepresident

Sr. Josep M. Sabaté i Guasch

Consellers

Sr. Jaume Raventós i Monjo

Sra. Isabel Ribas i Seix

Sr. Francesc Brosa i Llinares

Sr. Josep M. Puig i Marí

Sra. Àngels Estaller i Ruedas

Sr. Ricard Frigola i Pérez (fins el 4 de desembre de 2009)

Sr. Jaume Estany i Ricart (a partir del 4 de desembre de 2009)

Conseller delegat

Sr. Jaume Raventós i Monjo

Secretària delegada

Sra. Mercè Ribalta i Baró

Interventor

Sr. Antoni Muñoz i Juncosa

Comissió executiva

President

Sr. Jaume Raventós i Monjo

Vicepresident

Sr. Jaume Estany i Ricart

Vocals

Sra. Isabel Ribas i Seix

Sr. Josep M. Puig i Marí

Secretària

Sra. Mercè Ribalta i Baró

Consell de direcció

Conseller delegat

Sr. Jaume Raventós i Monjo

Adjunta a Gerència

Sra. Cristina Iniesta i Blasco

Coordinador de la Comissió Assistencial del Projecte d'Ampliació

Sr. Jordi Bruguera i Cortada

Directora d'Infermeria

Sra. Maria Elena Brunat i Gilabert

Director de l'Institut d'Atenció Psiquiàtrica, Salut Mental i Toxicomanies (IAPS)

Sr. Antoni Bulbena i Vilarrasa

Director Mèdic

Sr. Xavier Castells i Oliveres

Director de l'Institut d'Atenció Geriàtrica i Sociosanitària (IAGS)

Sr. Anton M. Cervera i Alemany

Directora de l'Escola Bonanova de Formació Professional Sanitària

Sra. M. Àngels Chavarría i Lorente

Coordinador del Programa de qualitat

Sr. Francesc Cots i Reguant

Director de l'Institut de l'Aparell Locomotor

Sr. Ferran Escalada i Recto

Director de l'Institut de Diagnòstic per la Imatge (IDIMAS)-CRC Mar

Sr. Francesc J. Ferrer i Masip

Consultora del Projecte d'ampliació de l'Hospital del Mar

Sra. Maite Forner i Bscheid

Directora de l'Hospital de l'Esperança

Sra. M. José Gili i Ripoll

Directora del Centre Fòrum de l'Hospital del Mar

Sra. Rocío Ibáñez i Ávila

Director de Gestió Clínica

Sr. Pedro Garcia i Crespillo

Directora de Tecnologia i Serveis

Sra. Elisabeth Izquierdo i Asensio

Director de Recursos Humans

Sr. Pau Gomar i Sánchez

Director de Recerca

Sr. Miguel López-Botet i Arbona

Directora de l'Escola Universitària d'Infermeria del Mar

Sra. Olga Ortega i Solsona

Gerent del Laboratori de Referència de Catalunya

Sra. Ana Pasarisa Dobon

Directora d'Economia

Sra. Esther Peláez i de Miguel

Directora de Comunicació Corporativa

Sra. Maribel Pérez Piñero

Secretària delegada

Sra. Mercè Ribalta i Baró

Director de Serveis de Suport

Sr. Aureli Rubio i Alcolea

Director de Docència

Sr. Sergi Serrano i Figueras

Composició a 31 de desembre de 2009.

Parc de Salut MAR

Barcelona 2009

Una organización histórica, hoy renovada

Este año me complace especialmente poder encabezar con unas palabras la memoria de 2009 de esta institución que representa tanto para la ciudad de Barcelona.

Durante el último año se ha hecho realidad la constitución del Consorcio Parque de Salud MAR de Barcelona en sustitución del Instituto Municipal de Asistencia Sanitaria, creado hace ya 27 años, y esta renovación, encabezada por la Generalitat y con amplia representación del Ayuntamiento, ha constituido un nuevo hito en el fomento de políticas empresariales emprendedoras en el sector sanitario.

Además, este Consorcio no sólo lidera la atención a la salud en su área de influencia más inmediata del litoral de Barcelona, sino que también ejerce un nuevo liderazgo con proyectos más ambiciosos y transversales que le otorgan mayor presencia en la ciudad, pero sobre todo en el entorno metropolitano inmediato. De esta manera, a la amplia oferta de su cartera de servicios se ha sumado el aumento de la atención a la salud mental, al tiempo que se hacen realidad nuevas alianzas estratégicas en investigación, docencia y tecnología con otros centros y con las universidades.

El resultado de todo ello es la creación de un nuevo polo asistencial y científico, referente de salud no sólo en el ámbito comunitario más próximo, Ciutat Vella y el litoral barcelonés, sino a escala global, porque constituye un verdadero ejemplo del liderazgo que Cataluña quiere ejercer en innovación sanitaria.

Por esta razón tampoco renunciaremos a la adecuación y mejora del Hospital del Mar. Pese a las dificultades del momento y la impuesta, pero necesaria, contención del gasto público a la que debemos atenernos, la ampliación del principal dispositivo asistencial de la institución es una necesidad irrenunciable para una sociedad que quiere ser más saludable y más solidaria. Por lo tanto, quizá las obras no podrán realizarse con la celeridad prevista, pero ya no hay marcha atrás y sus resultados tendrán un impacto muy favorable en la calidad de vida de las personas.

Por último, quiero mostrar mi reconocimiento al conjunto de profesionales que forman parte del Consorcio Parque de Salud MAR por su esfuerzo y su dedicación para mantener en todo momento el gran nivel de calidad asistencial, y agradecerles a todos la apuesta por el nuevo proyecto de esta histórica pero renovada organización.

Marina Geli

Consejera de Salud

El futuro que realizamos cada día en el Parque de Salud MAR

Poco a poco se va haciendo realidad el cambio que nos debe llevar hacia una organización asistencial totalmente renovada, plenamente capacitada para responder a los retos sanitarios y sociales del siglo XXI. El IMAS, nacido a principios de los años ochenta, da paso al Parque de Salud MAR de Barcelona. El IMAS ha significado el compromiso de la Administración municipal con un modelo sanitario que pedía la integración de todos los recursos existentes para constituir una red de salud al servicio de los ciudadanos y ciudadanas.

Los proyectos que hoy tenemos encima de la mesa no son ya únicamente para crear un modelo de organización futuro, son precisamente la confirmación de que lo estamos construyendo y de que, por otra parte, no nos hemos quedado estancados con relación a las grandes organizaciones de salud de nuestro país, cada vez más integradas y con una oferta más completa.

Las colaboraciones y servicios mancomunados con otros hospitales como el Germans Trias i Pujol, Sant Pau, el Clínic o la Mútua de Terrassa nos muestran el camino de una mayor cooperación entre centros, imprescindible para poder ofrecer unos servicios de alto nivel. La coordinación con los sistemas de información de los centros del ICS y del PAMEM en la ciudad facilita asimismo la integración de la red de salud. Por otra parte, la incorporación a la gestión del Centro Dr. Emili Mira de salud mental es el reconocimiento a nuestra destacada aportación en este ámbito, al igual que la participación en la gestión de nuevos equipamientos en los cuarteles de Sant Andreu. Como centro terciario, queremos alcanzar la excelencia en la especialización para dar respuesta a procesos de alta complejidad. La integración asistencial y de investigación, así como la multidisciplinariedad de los equipos, están detrás de nuevas unidades como la de epilepsia y la de hipertensión pulmonar.

La inauguración del Campus Universitario MAR ha sido uno de los hitos de este año. Más de mil estudiantes de Medicina, Biología y Enfermería dan razón de su potencial. Ni la orientación a la especialización, ni tampoco la investigación y la docencia integradas en la asistencia, nos hacen olvidar que también somos centros comunitarios, con servicios de mucha proximidad, y que mantenemos una gran implicación social, como lo demuestran la transparencia y la comunicación por la que apostamos. Sin olvidar la vinculación internacional que, en un campo como el nuestro, es imprescindible tanto en la vertiente de asistencia como en la de investigación y formación; el acuerdo con la Universidad Johns Hopkins para desarrollar un programa de formación conjunto en la ciudad de Barcelona va en este sentido.

Quiero que las últimas palabras de este repaso a 2009 sean para los profesionales, en quienes se apoya todo el esfuerzo de cambio del nuevo Parque de Salud MAR en un escenario de crisis económica. Pese a este entorno, el desarrollo profesional y los proyectos de calidad e investigación que impulsan se mantienen e incluso se incrementan. En estos momentos hay que incidir en su reconocimiento y su implicación, y resultados como los de la encuesta a los profesionales "Tengo la palabra" tienen que orientar el sentido de las mejoras que debemos emprender.

Jaume Raventós

Consejero delegado del Parque de Salud MAR

Ahora crecemos con el Parque de Salud MAR de Barcelona

Los centros y servicios asistenciales del IMAS se han constituido en el Consorcio Parque de Salud MAR de Barcelona, participado por la Generalitat de Catalunya y el Ayuntamiento de

Barcelona. El Consorcio debe permitir avanzar hacia una organización sanitaria integrada donde, además de la prestación de servicios sanitarios y sociosanitarios, se desarrollen el conocimiento y la investigación, siendo posible una participación más directa en los programas de promoción y rehabilitación de la salud y prevención de enfermedades.

Ampliamos servicios para construir una organización sanitaria integral

Incorporación del Centro Dr. Emili Mira

Los Centros Asistenciales de Salud Mental Emili Mira, con más de ochenta años de historia, están situados en Santa Coloma de Gramenet y disponen de una oferta completa de servicios en salud mental que incluye todos los ámbitos de la atención: ambulatoria, urgencias, hospitalaria y sociosanitaria. El traspaso de la Diputación de Barcelona a la Generalitat de Catalunya, efectivo a partir de febrero de 2010, y el encargo de gestión realizado por el CatSalut al Parque de Salud MAR suponen el reconocimiento al excelente posicionamiento de la institución en el ámbito de la salud mental, y especialmente del IAPS (ahora transformado en Instituto de Neuropsiquiatría y Adicciones), garantizando al mismo tiempo la atención integral del paciente y la coordinación con las diferentes líneas sanitarias, la docencia y la investigación. Con ello se incorporan al Parque de Salud MAR más de 300 profesionales y resulta una población de referencia de unos 900.000 habitantes del litoral de Barcelona, el Barcelonès Nord y el Baix Maresme.

Participación en los equipamientos sanitarios de los cuarteles de Sant Andreu

En este nuevo espacio de salud de Barcelona, de 113.000 m², se instalarán un CAP, centros de salud mental y un centro sociosanitario. La construcción ha sido licitada por el Consorcio de la Zona Franca, mientras que el Parque de Salud MAR se encargará de la gestión de los equipamientos de atención primaria y sociosanitaria.

Las alianzas estratégicas y colaboraciones nos hacen más competitivos

Nuevo Centro Terciario de Ictus con el Hospital Germans Trias i Pujol

Un convenio con el Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona ha permitido crear el Centro Terciario de Ictus, que quiere ser un referente en asistencia, investigación y docencia superespecializada que incluya toda la complejidad de la patología vascular cerebral aguda. El centro ofrece las técnicas más avanzadas, durante las 24 horas del día, todos los días del año, con una guardia compartida formada por médicos de ambos centros con alternancia entre los dos hospitales.

Barcelona, campus europeo de la universidad americana Johns Hopkins

En 2009 se ha celebrado la primera edición de los seminarios que el Johns Hopkins Fall Institute in Health Policy and Medical Care organiza conjuntamente con el Hospital del Mar, con la

colaboración de la UAB y la UPF. Esta acción formativa ha sido posible gracias al acuerdo firmado con la Universidad Johns Hopkins para el desarrollo de programas de formación y para promover espacios de debate y conocimiento alrededor de aspectos de máxima actualidad en nuestro país, como los valores profesionales, el liderazgo clínico y la interacción entre práctica clínica, investigación y docencia.

Creación del mayor servicio de cirugía torácica de Cataluña con Sant Pau y la Mútua de Terrassa

El nuevo servicio cubre una población de casi dos millones de personas. El objetivo de las tres instituciones es ofrecer el mejor servicio a sus poblaciones de referencia, especialmente por lo que respecta al tratamiento del cáncer de pulmón. Los hospitales del Mar y de Sant Pau ya tienen experiencia en este modelo de servicios mancomunados puesto que desde el año 2008 comparten el Servicio de Cirugía Plástica.

Colaboraciones en el Programa de detección precoz de cáncer de colon y recto

Este programa del Departamento de Salud se ofrece a los hombres y mujeres de entre 50 y 69 años. En Cataluña, se diagnostican cada año 4.500 nuevos casos y es la segunda causa de muerte por cáncer. El Departamento de Salud ha encargado a la Oficina de Cribado del Hospital del Mar-Hospital Clínic la coordinación de sus territorios de referencia, lo que supondrá alcanzar una población diana de alrededor de 200.000 personas.

La especialización, el reto permanente de un gran centro sanitario

Puesta en marcha de la Unidad de Epilepsia

El Hospital del Mar ha puesto en marcha su Unidad de Epilepsia, equipada con la tecnología más avanzada, capacitada para dar respuesta a tratamientos de alta complejidad y hacer frente a todos los procedimientos diagnósticos y terapéuticos relacionados con esta patología. La creación de esta unidad responde a la necesidad de aumentar la oferta y especialización del tratamiento de los pacientes afectados por epilepsia y resistentes al tratamiento farmacológico.

Unidad de Hipertensión Pulmonar: asistencia, investigación y docencia

El origen de esta unidad se fundamenta en la voluntad de desarrollar una política traslacional y de sinergia multidisciplinar. En este sentido, los servicios de Neumología y Cardiología del Hospital del Mar han creado una unidad monográfica de diagnóstico, seguimiento y tratamiento de la hipertensión pulmonar, la Unidad de Hipertensión Pulmonar, con orientación predominantemente asistencial, pero que también incluye la investigación y la docencia, y donde se integran los recursos asistenciales de ambos servicios.

Tecnologías de la información y la comunicación que mejoran la asistencia y la eficiencia

La historia clínica compartida, en Ciutat Vella

Una experiencia pionera entre diferentes proveedores sanitarios del área de Ciutat Vella permite a médicos y enfermeras acceder a la información clínica de los pacientes visitados en los centros del Parque de Salud MAR, ICS y PAMEM.

Que los sistemas de información sean diferentes (IMASIS y e-Cap) no ha sido obstáculo para que los equipos asistenciales dispongan de la información relevante sobre los enfermos, incluidos los diagnósticos, pruebas, prescripciones farmacéuticas, alergias, factores de riesgo e informes médicos y de enfermería.

Tele dermatología

El Hospital y la primaria comparten información médica en tiempo real a través de sesiones clínicas virtuales, teleformación, teleconsultas y salas multichat. Se permite el acceso a la historia clínica electrónica y a imágenes médicas de alta resolución compartidas. Asimismo, se han diseñado herramientas para la priorización de pacientes.

Teleatención domiciliaria

La teleatención permite el seguimiento de enfermos con insuficiencia cardíaca. Los terminales situados en el domicilio del paciente permiten captar las constantes vitales y la comunicación y monitorización de los datos captados. El sistema también permite efectuar consultas remotas, tanto programadas como urgentes.

Implantación de las estaciones de trabajo

Una vez completada la instauración de la Estación de Trabajo Médica en todos los centros del Parque de Salud MAR, ahora es el turno de la Estación de Trabajo de Enfermería. Mientras que en el Hospital de l'Esperança y el Centre Fòrum ya está operativa al cien por cien, en el Hospital del Mar se ha puesto en marcha en cinco unidades de hospitalización y prosigue su implementación.

La telerrehabilitación: el proyecto Rehabitic

Se trata de planes de rehabilitación personalizados en el domicilio para enfermos con prótesis de rodilla, así como el control de los resultados por el fisioterapeuta, tanto en tiempo real como de forma asíncrona. La tecnología se basa en dispositivos biométricos, redes de comunicaciones, sistemas de educación a distancia y videoconferencias a través de conexión Wi-Fi.

La teleasistencia, el futuro de los tratamientos médicos

La alianza con Telefónica I+D está profundizando en el desarrollo de la aplicación de las TIC a las ciencias de la salud y, de forma más concreta, en proyectos de teleasistencia sanitaria como la teleatención domiciliaria, la telerrehabilitación y también herramientas colaborativas para compartir información médica en tiempo real. Estos avances suponen una segunda fase de aplicación más directamente terapéutica después de la generalización de las aplicaciones de carácter más administrativo como la receta electrónica o la historia clínica digital.

Más próximos a nuestra comunidad y abiertos a toda la sociedad

“Mirando desde fuera”, una exposición para concienciar sobre el sida

Varios espacios de la ciudad, entre ellos el Hospital del Mar, acogieron las obras que constituyen la exposición organizada por la Fundación ArtAids, cuyo propósito es concienciar sobre la necesidad de prevención del VIH y reflexionar sobre las sensaciones que experimentan las personas que viven con esta enfermedad.

Acción solidaria en los campamentos de refugiados saharauis

Hace 23 años que la ONG Grupo Acción Solidaria Internacional (GASI) realiza proyectos de cooperación al desarrollo en lugares afectados por la falta o desestructuración de los sistemas básicos de salud. En la actualidad, el foco preferente de sus actuaciones son los campos de refugiados saharauis, donde combina las actividades asistenciales con las formativas.

“Para muestra, un botón”, exposición de terapia ocupacional de los afectados de ictus

En la exposición que se organizó en diciembre en el Hospital de l'Esperança pudieron verse la decoración navideña y los dibujos realizados por los usuarios del Servicio de Terapia Ocupacional de Medicina Física y Rehabilitación, donde se reflejaban los cambios que estos experimentan en la percepción de su cuerpo y del entorno después de un ictus.

Mar@la xarxa, nuevo magacín digital 2.0

Desde el mes de julio de 2009, un nuevo soporte de comunicación digital toma el relevo al antiguo boletín en papel L'IMAS a la butxaca. Es *Mar@la xarxa* y está pensado en webzine, formato que incorpora archivos audiovisuales, enlaces a páginas web, imágenes y archivos de sonido. Además de una herramienta de información, quiere ser un instrumento que, mediante foros de opinión y blogs, facilite la participación de todos los profesionales, se abra al conjunto del sector sanitario y nos aproxime más a la comunidad.

Afectados de enfermedades mentales graves se integran como pacientes expertos

El proyecto EMILIA, realizado entre doce países de la Unión Europea, ha desarrollado un programa de formación continuada que ayuda a los enfermos mentales graves en el manejo de la enfermedad, la promoción de la salud con relación a la misma, el abordaje de los obstáculos en el mundo laboral y la integración en el entorno. Además, después de recibir la formación, el paciente se incorpora como paciente experto a una institución sanitaria.

Mandalas, deporte, música y arte para luchar contra el olvido

Con motivo del Día Mundial del Alzheimer, enfermos, familiares, profesionales y voluntarios celebraron en el Centre Fòrum una jornada de solidaridad con la enfermedad, con la intención de darla a conocer y promover el apoyo a las personas que la sufren así como a su entorno más próximo.

Nueva web del ictus para pacientes y cuidadores

La nueva página web www.parcdesalutmar.cat/ictus es un instrumento de información, formación y comunicación entre pacientes que han sufrido un ictus, profesionales, cuidadores y ciudadanos, que pretende fomentar una dinámica de relación en red y tiene por objeto mejorar la calidad de vida con el impulso de un nuevo programa de acción e intervención asistencial virtual.

Calidad, el reto permanente

Sistema de notificación de acontecimientos adversos

En el marco de las iniciativas relacionadas con la Alianza para la Seguridad del Paciente promovidas por el Departamento de Salud, se ha puesto en funcionamiento un sistema que a través de la intranet permite notificar de manera confidencial y anónima los incidentes o circunstancias que han ocasionado o podrían haber ocasionado un daño evitable a un paciente.

Certificaciones ISO de calidad

El Instituto de Oncología Radioterápica y el Servicio de Esterilización se han sometido en el año 2009 a la segunda auditoría de seguimiento de la ISO 9001, que asegura un buen sistema de gestión de la calidad. El Instituto de Oncología Radioterápica tiene certificado su sistema desde 2004 y el Servicio de Esterilización desde 2007. En el Parque de Salud MAR también cuentan con esta certificación los servicios de Transfusión y Anatomía Patológica y el Instituto Bonanova de Formación Profesional Sanitaria.

Cuatro nuevos proyectos estrella de mejora de la calidad

Los cuatro proyectos de mejora de la calidad que en el año 2009 han recibido ayudas se han centrado en la optimización de la indicación de concentrados de hemáties en pacientes quirúrgicos, la evaluación prospectiva del proceso informativo en los pacientes diagnosticados de cáncer de pulmón avanzado, la implementación de un programa de valoración del riesgo nutricional en pacientes con cáncer que realizan radioterapia y la vía clínica en la lobectomía pulmonar.

Investigación siempre al servicio de la salud

Este año se ha elaborado el Plan estratégico de la investigación, documento base del futuro Instituto de Investigación Sanitaria del Hospital del Mar. Este documento, junto con la reorganización de la investigación en programas, debe ser la hoja de ruta de la investigación del Parque de Salud MAR durante los próximos años, y tiene que orientar la relación científica con el resto de instituciones del Parque de Investigación Biomédica de Barcelona.

Hay que señalar que durante el año 2009 se ha desarrollado el grupo de investigación en biología de las células B, dirigido por el Dr. Andrea Cerutti (investigador ICREA) y se ha consolidado el Servicio de Análisis de Microarrays (SAM), para dar apoyo a estudios de expresión génica, citogenética y genómica. Se ha constituido asimismo el comité científico externo, formado por científicos de prestigio internacional que cubren los ámbitos temáticos de los cinco programas de investigación y que han sido invitados a valorar la investigación del Parque de Salud MAR.

Ayudas y producción científica

Se han incrementado en un 12% las solicitudes de ayudas, resolviéndose favorablemente ciento ocho. Entre las ayudas recibidas de fundaciones privadas destacan la de la Asociación Española Contra el Cáncer y las de la Fundación La Marató.

La producción científica se ha incrementado en un 9,5% respecto al último año y se han publicado un total de 844 documentos, un 76% revistas indexadas en el *Journal of Citation Reports* (JCR-ISI), con impacto internacional.

Reconocimientos

Hay que destacar la participación de investigadores del IMIM-Hospital del Mar en dos estudios multicéntricos internacionales de alto nivel, que han identificado seis variantes genéticas relacionadas con la aparición de las patologías cardiovasculares. Sobre la base de estos estudios, se ha desarrollado un chip de ADN para la detección del riesgo de sufrir estas enfermedades.

Cuatro investigadores han obtenido importantes reconocimientos, destacando entre ellos el Premio Carles Martí Hennebergh a la trayectoria científica del Instituto Danone a la Dra. Maribel Covas y el Premio Ernest Lluch de la Agencia de Evaluación de Tecnología e Investigación Médicas a la Dra. Montse Ferrer por un proyecto sobre calidad de vida y cáncer de próstata.

Profesionales, el valor de la organización

Formación continuada, más de 3.000 participantes

Los 202 cursos de formación continuada organizados han reunido a 3.094 alumnos y han supuesto 2.475 horas de formación impartida. El presupuesto destinado a formación continuada ha sido de 388.000 euros, un 1,2% de la masa salarial.

“Tengo la palabra”, la opinión de los profesionales

Una encuesta interna a los profesionales ha permitido conocer su opinión respecto al propio trabajo y a la organización. 1.075 personas tomaron la palabra y los resultados obtenidos han sido un primer paso para avanzar en el desarrollo de las acciones de mejora generadas desde sus aportaciones y en el diseño de las políticas de recursos humanos.

Dos Mejores Ideas de la Sanidad

El nuevo Centro Terciario Ictus, como modelo eficiente en la gestión de los recursos sanitarios, y el nuevo Grado en Medicina en el Hospital del Mar, como primera experiencia estatal de modelo interuniversitario, fueron las ideas galardonadas por Diario Médico como Mejores Ideas de la Sanidad 2009 en la categoría de política sanitaria.

Treinta aniversario del primer trasplante renal

En mayo se cumplieron 30 años del primer trasplante renal en el Hospital de l'Esperança, que lo convirtió en el quinto centro catalán autorizado a realizar estas intervenciones. Desde entonces se han practicado más de 700.

La intranet se renueva

La intranet se ha mejorado, orientándola hacia los entornos 2.0. Se ha actualizado su diseño, se ha procedido a una nueva distribución de los contenidos y se han introducido nuevos productos que favorecen la participación de los profesionales, como las encuestas y los blogs.

Ciclo de conferencias impulsadas por la Dirección de Enfermería

“Sostenibilidad del Sistema Catalán de la Salud. Una visión de futuro” y “La intimidad y la ética” han sido las conferencias que ha organizado la Dirección de Enfermería durante el año 2009 con el objetivo de promover las actividades culturales y comunicativas en el entorno hospitalario.

Décimo aniversario de la Escuela de Citología Hematológica Soledad Woessner

Esta escuela, adscrita al Servicio de Patología del Hospital del Mar, programa cursos de citología hematológica para médicos hematólogos. Unos cursos reconocidos de interés sanitario por el Instituto de Estudios de la Salud y de gran prestigio entre el sector sanitario.

II Premio de Enfermería

El 11 de diciembre se celebró la segunda convocatoria de los premios de enfermería, cuyo objetivo es reconocer y premiar las comunicaciones científicas de este colectivo. Se presentaron 47 pósters y 21 comunicaciones orales.

Premio a la Excelencia Profesional

En la sexta edición de los premios del Colegio Oficial de Médicos de Barcelona fueron galardonados los doctores Joan Abanell, en la categoría de investigación biomédica, y Juan José Ballesteros, en la categoría de asistencia hospitalaria. Estos premios distinguen a médicos y médicas con un comportamiento ejemplar en el terreno de la asistencia, la educación médica, la investigación y la bioética.

Diferentes sí, desiguales no

Los objetivos del Plan de igualdad 2008-2012 son mejorar las condiciones en la institución y contribuir a una nueva cultura corporativa que favorezca el equilibrio entre sexos.

Docencia, crecer en conocimiento

Programa de cursos de formación profesional para el empleo

El Instituto Bonanova de Formación Profesional Sanitaria ofrece cursos de formación profesional para el empleo dentro del sector sanitario y de atención a la dependencia dirigidos a trabajadores en activo y en situación de paro. Esta experiencia, pionera en el Estado, está subvencionada por el Servicio de Empleo de Cataluña y el Fondo Social Europeo. Se trata de la primera experiencia de formación integrada de la red FP.Cat

El EUIM renueva y amplía su presencia en Internet

La Escuela Universitaria de Enfermería del Mar estrenó un nuevo portal web (www.parcdesalutmar.cat/euimar) de divulgación de las actividades y de información para los alumnos, que incluye un espacio de relación social en el Facebook. Por otra parte, se ha instalado la plataforma Moodle, una de las herramientas más utilizadas en los campus virtuales, para mejorar la acción formativa y tutorial.

Aula Campus MAR, para potenciar la oferta de actividades docentes

El Aula Campus MAR tiene como objetivos la mejora de la proyección pública de la institución, la elaboración y divulgación de la cartera de servicios de la oferta de formación continuada abierta al exterior, la facilitación de la gestión de las actividades docentes a los profesionales y la profesionalización de la gestión de la actividad docente.

Inauguración del Campus Universitario MAR, un proyecto innovador de colaboración interuniversitaria

En el mes de octubre finalizaron las obras de la primera fase del Campus Universitario MAR, un espacio de 4.500 m² donde conviven tres instituciones docentes del ámbito sanitario: la Universidad Pompeu Fabra, la Universidad Autónoma de Barcelona y el Parque de Salud MAR. Durante el curso 2009-2010, las instalaciones ya han acogido más de 1.100 estudiantes de los grados en Medicina, Biología Humana y Enfermería.

El Instituto Bonanova participa en un encuentro de expertos de la UE en materia de empleo y formación

Los días 25 y 26 de mayo se celebró en el Instituto Bonanova la Jornada Mutual Learning, un encuentro de empresas de excelencia de la Unión Europea, en la que se habló sobre la adaptación del sistema de formación profesional a las nuevas necesidades de competencias y habilidades del mercado laboral.

Evaluación de la Escuela Universitaria de Enfermería del Mar

La Agencia para la Calidad del Sistema Universitario de Cataluña evaluó la Escuela Universitaria de Enfermería del Mar otorgándole el reconocimiento de adecuación para superar los retos que presenta el nuevo espacio europeo de educación superior.

Nueva herramienta pedagógica de sistemas de información

El Hospital Virtual del Instituto Bonanova es una herramienta didáctica que permite al equipo docente plantear situaciones hipotéticas en un entorno real simulado y al alumnado asumir unos roles determinados que le ayudan a adquirir competencias profesionales a partir de la escenificación de una realidad.

MAR Health Park

Barcelona 2009

A historic organisation, recently modernised

This year, I am particularly pleased to be able to offer a few words for the 2009 report of this institution that represents so much for the city of Barcelona.

During the last year, the constitution of the Barcelona MAR Health Park Consortium has become a reality to replace the Municipal Institute of Health Care, created 27 years ago. This renewal, headed by the Generalitat and with a significant representation by the City Council, is a new milestone in promoting entrepreneur business policies in the health sector.

This Consortium not only leads the health care in its most immediate catchment area along the coast of Barcelona, but it also exercises a new leadership with more ambitious, transversal projects that grant it greater presence in the city, but above all in the immediate metropolitan environment. In this way, it adds to the far-reaching offer of its portfolio of services with an increase in mental health care, at the same time as making new strategic alliances in research, teaching and technology reality with other centres and with the universities.

The result of all this is the creation of a new care and scientific pillar, a point of reference in health not only in the most immediate community area, that of Ciutat Vella and the Barcelona Coast, but also at an overall level, because it constitutes a genuine example of leadership that Catalonia wishes to exercise in health innovation.

For this reason, we will not give up on the adaptation and improvement of the Hospital del Mar. Despite the current difficulties and the imposed, but necessary, restriction of public spending which we must accept, the extension of the main care device of the institution is an essential need for a society which aims to be healthier and more solidarity. Therefore, perhaps the work will not be able to be carried out with the envisaged celerity, but there is no looking back and the results will have a very favourable impact on the quality of life of people.

Finally, I would like to state my recognition of the professionals who are part of the MAR Health Park Consortium for their effort and dedication to maintain, at all times, the great level of the quality of the care, and to thank all of them for believing in the new project of this historic, yet updated organisation.

Marina Geli

Minister of Health

The future we are preparing every day at the MAR Health Park

Little by little, the change that will take us to a completely updated care organisation, fully able to respond to the health and social challenges of the 21st century is becoming a reality. IMAS (the Municipal Institute for Healthcare), which was created at the beginning of the 1980s, is making way for the Barcelona MAR Health Park. IMAS involved the commitment of the local administration to a health model that required the integration of all the existing resources to constitute a health network at the service of the citizens.

The projects we are dealing with today are not just to create a model of future organisation, they are precisely the confirmation of what we are constructing and of the fact that we have not rested on our laurels with regard to the main health organisations in our country, which are increasingly more integrated and with a more far-reaching offer.

The collaborations and community services with other hospitals such as the Germans Trias i Pujol, Sant Pau, Clinic or Mútua de Terrassa, show us the way to greater co-operation between centres, which is essential to be able to offer high-level services. The coordination between the Information Systems of the ICS (Catalan Health Institute) centres and of the PANEM (Institute of Medical Care Services to Municipal Workers) in the city facilitates the integration of the health network. In addition, the incorporation into the management of the Dr. Emili Mira Mental Health Care Centre is the recognition of our notable contribution in this area, in the same way as the participation in the management of new facilities in the Sant Andreu Barracks. As a tertiary centre, we would like to achieve excellence in specialisation to offer response to highly complex processes. Care and research integration, as well as the multidisciplinary nature of the teams, are behind the new units, such as those dealing with epilepsy and pulmonary hypertension.

The opening of the MAR University Campus has been one of the milestones of this year. More than one thousand students of Medicine, Biology and Nursing demonstrate its potential. However, neither the guidance towards specialisation nor the research and the integrated teaching of care will make us forget that we are also community centres, with services of great proximity and that we maintain a significant social involvement, as can be seen in the transparency and communication that we choose to provide. We should not forget the international links which, in fields such as ours, are essential both with regard to care as well as research and training; the agreement with the Johns Hopkins University to develop a joint training programme in the city of Barcelona is an example of this.

I would like my final words in this summary of 2009 to be aimed at the professionals, who are the backbone of all the effort behind the change in the new MAR Health Park in a context of economic crisis. Despite this setting, professional development and the high-quality research projects they promote are maintained and are even increasing. At a time like this we should highlight their recognition and their involvement, and results such as those of the survey carried out on professionals called "I have a say" will serve to guide the direction of the improvements that we should undertake.

Jaume Raventós

Chief executive of the MAR Health Park

We are increasing services to construct an integral health organisation

Incorporation of the Dr. Emili Mira Centre

The Emili Mira Mental Health Care Centres, with more than 80 years of history to them, are in Santa Coloma de Gramenet and have a complete offer of mental health services which include all areas of care: outpatients, emergencies, hospital and social and health care. The transfer from Barcelona Regional Council to the Generalitat of Catalonia, which took place in February 2010, and the task of managing it carried out by CatSalut at the MAR Health Park means the recognition of the excellent positioning of the institution in the area of mental health and particularly of the IAPS (now transformed into the Institute of Neuropsychiatry and Addictions), guaranteeing the integral care of the patient at the same time as the coordination of different health lines, teaching and research. This move has involved the incorporation of more than 300 professionals into the MAR Health Park and is a reference population for some 900,000 inhabitants of the coast of Barcelona, Barcelonès Nord and the Baix Maresme.

Participation in the health facilities in the Sant Andreu Barracks

In this new health area in Barcelona, consisting of 113,000 m², a Primary Health Care Centre, mental health care centres and a social health centre were installed. The construction was put out to tender by the Consortium of the Zona Franca, while the MAR Health Park will be responsible for managing the primary health care and social health care facilities.

Strategic alliances and collaborations make us more competitive

Barcelona, European campus of the Johns Hopkins American University

In 2009, the first edition of the seminars which the Johns Hopkins Fall Institute in Health Policy and Medical Care jointly organised with the Hospital del Mar were held, with the collaboration of the Autonomous University of Barcelona and the Pompeu Fabra University. This educational activity was made possible thanks to the agreement signed with the Johns Hopkins University for the development of training programmes and to promote areas of debate and knowledge about current affairs in our country, such as professional values, clinical leadership and the interaction between clinical practice, research and teaching.

New Tertiary Ictus Centre with the Hospital Germans Trias i Pujol

An agreement with the Hospital Germans Trias i Pujol in Badalona enabled the Tertiary Ictus Centre to be created, which aims to be a highly specialised point of reference in care, research and teaching which includes the entire complex area of acute cerebrovascular pathology. The centre offers the most advanced techniques, 24 hours a day, every day of the year, with a duty rota shared between doctors from both centres, alternating between the two hospitals.

We are growing with the Barcelona MAR Health Park

The IMAS health care centres and services have constituted the Barcelona MAR Health Park Consortium, with the participation of the Generalitat of Catalonia and of Barcelona City Council. The

Consortium should allow for advancing towards an integrated health organisation in which, in addition to offering health and social and health services, knowledge and research are developed, making possible a more direct participation in programmes of promotion and rehabilitation of health and the prevention of diseases.

Creation of the largest thoracic surgery service in Catalonia with Sant Pau and the Mútua de Terrassa

The new service covers a population of almost 2,000,000 people. The objective of the three institutions is to offer the best service to their catchment areas, particularly with regard to the treatment of lung cancer. The Hospital del Mar and the Hospital Sant Pau have experience in this model of community services as, since 2008, they have shared the Plastic Surgery Service.

Collaborations in the Early detection programme of colon and rectal cancer

This programme of the Catalan Ministry of Health is offered to men and women aged between 50 and 69 years of age. In Catalonia, every year 4,500 new cases are diagnosed and it is the second cause of death by cancer. The Catalan Ministry of Health has entrusted the Screening Office of the Hospital del Mar-Hospital Clinic with the coordination of its catchment territories, which will mean reaching a target population of around 200,000 people.

Grants and scientific production

Applications for grants have increased by 12%, and 108 were favourably dealt with. Among the grants received from private foundations we should highlight that of the Spanish Cancer Association and those of Fundació La Marató.

Scientific production has increased by 9.5% with regard to the previous year and a total of 844 documents were published, 76% of which were magazines listed in the *Journal of Citation Reports* (JCR-ISI), with international impact.

Recognitions

We should mention the participation of researchers from the IMIM-Hospital del Mar in two high-level international multi-centric studies, which have identified six genetic variants related to the appearance of cardiovascular pathologies. Based on these studies, a DNA chip has been developed for detecting the risk of suffering from these diseases.

Four researchers have been awarded significant recognition, including the Carles Martí Hennebergh Award for a scientific career by the Danone Institute to Dr. Maribel Covas and the Ernest Lluch Award by the Agency of Technical Evaluation and Medical Research to Dr. Montse Ferrer for a project on quality of life and prostate cancer.

Specialisation, the permanent challenge of a large health centre

Setting up the Epilepsy Unit

The Hospital del Mar has set up its Epilepsy Unit, equipped with the most advanced technology, able to offer highly complex treatments and to deal with all the diagnostic and therapeutic procedures related to this pathology. The creation of this unit responds to the need to increase the offer and specialisation of the treatment of patients affected by epilepsy, resistant to pharmacological treatment.

Pulmonary Hypertension Unit: care, research and teaching

The origin of this unit is based on the desire to develop a translational medicine policy with a multidisciplinary synergy. In this sense, the Pulmonology and Cardiology Services of the Hospital del Mar have created a monographic diagnostic, follow-up and treatment unit for pulmonary hypertension, the Pulmonary Hypertension Unit, which is predominantly care orientated, but which also includes research and teaching, and in which the care resources of both services are integrated.

Information and communication technologies that improve care and efficiency

Shared medical reports, in Ciutat Vella

A pioneering experience between various health providers of the Ciutat Vella area allows doctors and nurses to access the medical reports of patients attended at the MAR Health Park, ICS and PAMEM centres.

The fact that the information systems are different (IMASIS and e-Cap) has not been an obstacle for the care teams to be able to access relevant information about patients, including diagnoses, tests, pharmaceutical prescriptions, allergies, risk factors and medical and nurses' reports.

Tele dermatology

The Hospital and the primary health care centre share medical information in real time by means of virtual clinical sessions, tele-training, tele-consultation and multi-chat rooms. There is access to electronic medical reports and to shared high-resolution medical images. In addition, tools have been designed to prioritise patients.

Home tele-care

Home tele-care allows for the follow-up on patients with heart failure. The terminals in patients' homes allow their vital signs to be taken and for the data to be communicated and monitored. The system also allows remote consultations to be made, whether programmed or urgent.

Introduction of work stations

Once the Medical Work Station had been established in all the centres of the MAR Health Park, it was then the turn of the Nursing Work Station. At the Hospital de l'Esperança and the Centre Fòrum they are now 100% operational, at the Hospital del Mar five hospitalisation units have been set up and their introduction is to follow.

Tele-rehabilitation: the Rehabitic project

These are customised rehabilitation plans at home for patients with a knee prosthesis, as well as controlling the results by their physiotherapist, both in real time as well as in an asynchronous way. The technology is based on biometric devices, communications networks, distance education systems and video conferences through Wi-Fi connection.

Tele-care, the future of medical treatments

The alliance with Telefónica R&D is promoting the development of ICTs in the health sciences and, more specifically, in health tele-care projects such as home tele-care, tele-rehabilitation and also collaborative tools for sharing medical information in real time. These advances mean a second phase of application that is more directly therapeutic after the generalisation of the applications of a more administrative nature, such as the electronic prescription or digital medical records.

Closer to our community and open to all the general public

"Looking in from the outside", an exhibition to create awareness about AIDS

Several places in the city, including the Hospital del Mar, are housing the works that make up the exhibition organised by the ArtAids Foundation, the purpose of which is to create awareness about the need to prevent HIV and to reflect on the sensations that people who live with this disease experience.

Solidarity action in the Saharan refugee camps

The Grupo Acción Solidaria Internacional (GASI) NGO has been carrying out development cooperation projects for 23 years in places affected by a lack or destructuring of basic health systems. Today, the preferential focus of its actions is Saharan refugee camps, where they combine care activities with educational ones.

"To show, a button", an occupational therapy exhibition by stroke patients

At the exhibition that was organised in December in the Hospital de l'Esperança, one could see the Christmas decorations and the drawings done by users of the Physical Medicine and Rehabilitation Occupational Therapy Service, in which one could see the changes that these patients experience in the perception of their body and their environment after suffering a stroke.

Mar@la xarxa, a new 2.0 Digital Magazine

Since July 2009, a new digital communications support has taken over from the old paper newsletter *L'IMAS a la butxaca*. It is called *Mar@la xarxa* and it is designed as a webzine, a format that includes audiovisual files, links to websites, images and sound files. In addition to being an information tool, it aims to be an instrument which, by means of opinion forums and blogs, encourages the participation of all professionals, opens up to the entire health sector and brings us closer to the community.

Patients with serious mental disorders integrate as expert patients

The EMILIA project, carried out in 12 countries of the European Union, has developed an ongoing training programme which helps patients with serious mental disorders in handling their disease, promoting health related to it, dealing with obstacles in the labour world and integration into their setting. In addition, after receiving the training, the patient is incorporated as an expert patient into a health institution.

Mandalas, sport, music and art to fight against forgetfulness

To celebrate World Alzheimer's Day, patients, family members, professionals and volunteers celebrated a day of solidarity with the disease in the Centre Fòrum, with the aim of informing about it and promoting support to people who suffer from it as well as their immediate setting.

New website for stroke patients and carers

The new website www.parcdesalutmar.cat/ictus is an instrument for information, training and communication between patients who have suffered a stroke, professionals, carers and the general public that aims to foster dynamics of network relationship and has the objective of improving quality of life with the promotion of a new programme of action and virtual care intervention.

Quality, the permanent challenge

Notification system for adverse happenings

Within the context of the initiatives related to the Alliance for Patient Safety promoted by the Catalan Ministry of Health, a system has been set up which, through the intranet, allows incidents and circumstances that have happened and that could have led to avoidable harm occurring to a patient to be notified in a confidential and anonymous way.

ISO Quality Certifications

In 2009, the Institute of Radiation Therapy and the Sterilisation Service underwent the second ISO-9001 follow-up audit, which ensures a good quality management system. The Institute of Radiation Therapy has had its system certified since 2004, and the Sterilisation Service since 2007. At the MAR Health Park, the Transfusion and Pathological Anatomy Services and the Bonanova Institute of Professional Health Training also have this certificate

Four new star projects for improving quality

The four quality improvement projects which received aid in 2009 concentrated on optimising the indication of red blood cell concentrate in surgical patients, the prospective assessment of informative process in patients diagnosed with advanced lung cancer, the introduction of a programme of nutritional risk assessment in patients with cancer who receive radiotherapy and the clinical route in pulmonary lobectomy.

Research always at the service of health

This year, the Strategic Research Plan has been drawn up, the base document of the future Hospital del Mar's Institute of Health Research. This document, together with the reorganisation of research into programmes, must be the road map for research for the MAR Health Park during forthcoming years and should direct the scientific relation with the rest of the institutions of the Barcelona Biomedical Investigation Park.

It should be pointed out that during 2009, the research group in the biology of B cells has been developed, directed by Dr. Andrea Cerutti (an ICREA researcher) and the Microarrays Analysis Service (MAS) has been consolidated, to offer support to studies of a gene, cytogenetic and genomic nature. An external scientific committee has been constituted, made up of scientists of international prestige who cover the thematic areas of the five research programmes and who have been invited to assess the research done at the MAR Health Park.

Professionals, the value of the organisation

Ongoing training, more than 3,000 participants

The 202 ongoing training courses that were organised brought together 3,094 students and involved 2,475 hours of teaching. The budget destined to ongoing training was €388,000, 1.2% of the salary mass.

"I have a say", the professionals' opinion

An internal survey of the professionals allowed their opinion to be given about their own work and about the organisation. 1,075 people did the survey and the results obtained were an initial phase for advancing the development of improvement actions created from the contributions and the design of human resources policies.

Two Better Health Ideas

The new Ictus Tertiary Centre, as an efficient model in managing health resources and the new Degree in Medicine at the Hospital del Mar, as an initial state experience of an inter-university model, were the ideas awarded as the Best Health Ideas 2009 in the category of health policy, by *Diario Médico*.

30th anniversary of the first kidney transplant

In May, the 30th anniversary of the first kidney transplant at the Hospital de l'Esperança was celebrated, which made it the 5th Catalan centre authorised to carry out these interventions. Since then, more than 700 have been done.

The intranet is renewed

The intranet has been improved, guiding it towards 2.0 environments. Its design has been updated, there has been a new layout for the contents and new products have been introduced that favour the participation of professionals, such as surveys and blogs.

Series of conferences organised by the Nursing Management

"Sustainability of the Catalan Health System. A vision of the future" and "Privacy and Ethics" were the conferences organised by the Nursing Management in 2009 with the aim of promoting cultural and communication activities in the hospital environment.

10th anniversary of the Soledad Woessner Haematological Cytology School

The school, assigned to the Pathology Service of the Hospital del Mar organises haematological cytology courses for haematologists. These courses are recognised to be of health interest by the Institute of Health Studies and enjoy great prestige in the health sector.

II Nursing Prize

On 11 December, the 2nd edition of the nursing prizes was held, the objective of which is to recognise and award the scientific communications of this collective. 47 posters and 21 speeches were submitted.

Award to Professional Excellence

In the 6th edition of the awards of the Barcelona Professional Association of Doctors, Dr. Joan Abanell in the biomedical research category and Dr. Juan José Ballesteros in the category of hospital care received awards. These prizes are given to doctors with exemplary behaviour in the care, medical education, research and bioethics areas.

Different yes, unequal no

The objectives of the 2008-2012 equality plan are to improve the conditions in the institution and contribute to a new corporate culture which favours gender balance.

Teaching, growing in knowledge

Programme of professional training courses for employment

The Bonanova Institute for Professional Health Training offers professional training courses for employment within the health sector and care of dependent people aimed at workers and people who are unemployed. This experience, a pioneer in Spain, is subsidised by the Catalan Employment Service and the European Social Fund. It is the first training experience integrated into the FP-Cat network

The EUIM renews and increases its presence on the Internet

The Mar University Nursing School (EUIM) published a new web portal (www.parcdesalutmar.cat/euimar) for disseminating activities and information for students, which includes an area for social relations in Facebook. In addition, it has installed a Moodle platform, one of the tools that is most used in virtual campuses, for improving training and tutoring actions.

Aula Campus MAR, to promote the offer of teaching activities

The objectives of the Aula Campus MAR are to improve the public projection of the institution, the preparation and dissemination of the portfolio of services for the offer of ongoing training open to the exterior, facilitating the management of teaching activities for professionals and the professionalising of managing teaching activities.

Inauguration of the MAR University Campus, an innovative project of inter-university collaboration

In October, work on the first phase of the MAR University Campus was completed, a 4,500 m² area in which three teaching institutions from the health area coexist: the Pompeu Fabra University, the Autonomous University of Barcelona and the MAR Health Park. During the 2009-2010 academic year, the facilities dealt with more than 1,100 students for degrees in Medicine, Human Biology and Nursing.

The Bonanova Institute participates in an encounter between experts from the EU in matters of employment and training

On 25 and 26 May, the Mutual Learning Session was held at the Bonanova Institute, an encounter of successful businesses from the European Union, in which they talked about the adaptation of the professional training system to the new needs of the skills and abilities of the labour market.

Assessment of the Mar University School of Nursing

The Quality Agency for the Catalan University System assessed the Mar University School of Nursing, granting it the recognition of suitable to overcome the challenges presented by the new European Higher Education Area.

New Information Systems educational tool

The Virtual Hospital of the Bonanova Institute is an educational tool that allows the teaching team to suggest hypothetical situations in a simulated real environment and for the students to take on determined roles that will help them acquire professional skills based on the staging of a reality.

Hospital
de l'Esperança

Centre
Dr. Emili Mira

Escola d'Infermeria
Estudis de Medicina
i Biologia

Centre
Peracamps

Centre
Fòrum

Institut
Bonanova

IMIM
Edifici PRBB

Hospital
del Mar

Parc de Salut MAR de Barcelona

Edifici Hospital del Mar
Passeig Marítim, 25-29, planta 10
08003 Barcelona
Tel. 93 248 32 64
Fax 93 248 32 63
info@parcdesalutmar.cat
www.parcdesalutmar.cat